

Szeged önállóságot igényel — a nemzetközi kapcsolatokban is

(Folytatás az 1. oldalról.)

fejlesztésével kapcsolatos teendőkről fogadott még elrendeleket, illetve módosításokat a tanácsülés (amelyek ezek közül közvetlenül érintik a város polgárait, azoknak ismertetésére vizsgatérünk).

Koalíciós napilap?

Tájékoztatták a testületet a városi tanács, belső információs rendszeréről és a tömegkommunikációs eszközökkel kialakított kapcsolatokkal.

Nehézkedés

Van-e Szegeden nehézkedés? — kérdezte Halász Miklós tanácsag, amikor a szabadtéri került a napirendre. Azért kérdezi, mondta, mert a reformkorok szegedi tanácskozásán hallotta, hogy „a tanács apparátusok ráfeksznek a szellemi műhelyekre, és ezzel akadályozzák a kezdeményezőkészséget” — sokféle az országban.

Müller Józsefné a szabadtéri jelenlévő művészeti vezetőjét, Nikolényi Istvánt kérte föl a válaszára, aki közölte: őt hagyják dolgozni, szabadtéri-igazgató korában teljesen szabad kezelték, „nehézkedést” nem tapasztalt.

latáról. Az írásos anyagban aláhúzták: alapkérdés a lakosság hiteles, pontos, gyors, érvényes, műfajspecifikus, minőségileg kifogástalan tájékoztatása, érdekkifejezése, képviselése és szellemi-politikai befolyásolása igénye. Az egész város

Kapcsolatok a világgal

Ugyancsak Müller Józsefné tájékoztatták Szeged testvérvárosi és nemzetközi kapcsolatairól, valamint az ünnepi hetek előkészületeiről. A város az elmúlt évtizedek alatt közismerten széles körű nemzetközi kapcsolatokat épített ki. A tanácselnök-helyettes az írásbeli összegezés kiegészítéseként elmondta, hogy különösen fontosak a szegedi és a külföldi iskolák közötti kapcsolatok, mert alapvető érdekünk, hogy európai tájékozottságú és nyelveket beszélő generációk nőjenek föl. A modernizációval csak mostanában kezdődhetett meg a gazdasági jellegű kapcsolatok kiépítése. A tanács elfogadta azt az indítványt, hogy az ilyen jellegű együttműködés fejlesztése érdekében kezdeményezzék: felsőbb szervek adják át a városnak az ehhez szükséges anyagiakat, építhesse Szeged önállóan nemzetközi kapcsolatait.

Az ünnepi hetek előkészületeiről a közeli napokban bőven számolunk olvasóinknak. A tanács elfogadta az erről szóló tájékoztatót is, a termelési és ellátási bizottság munkájának elemzését is. Határozott egy belterületi határmódosításról; felmentette — nyugdíjba vonulás miatt — Farkas Miklósnét, a személyzeti és továbbképzési osztály vezetőjét; tudomásul vette Hódi Tamásné lemondását a pót-tanácsagságról, hozzájárul a Tanács Önkormányzatok Országos Szövetségébe való belépéshez.

A tanácselnök ismertetette a vb által felkért szakértői csoport álláspontját a KISZ-tábor ügyében. A legfőbb ügyész jogszerűnek minősítette a fura adásvételt (100 forint volt az ár) — a szakértői bizottság viszont semmisnek, illetve megtámadhatónak ítélte a szerződést. Mivel állami tulajdonról

lakosságának alapvető érdekeiről, az önálló, független, jogait ismerő városi polgár presztízsről van szó, melynek szolgálata a tanácsnak is és a sajtónak is feladata. Az írásbeli tájékoztatót — amely áttekinti a tömegtájékoztatás szegedi modelljét — Müller Józsefné azzal egészítette ki: várhatóan az irányításban bekövetkező decentralizálással, a tömegtájékoztatási eszközök sajátos profilja is kirajzolódik, és élesebben tér el egymástól. Nyilvánvalóan ennek szellemében fogalmazódott az a határozati javaslat, miszerint a társadalmi mozgásfolyamatok tendenciáira figyelemmel, egyre elodázhatatlanabb egy új típusú, Szeged minden, meglevő és érvényes politikai-társadalmi erején alapuló, koalíciós napilap megteremtése. Ennek feltételrendszerét megvizsgálni, valamint a Szeged című, a tanács közlőny mellékleteként, kísérleti jelleggel megjelentetett periodika jövőjét áttekinteni — ad hoc bizottságot hívott életre a tanács. Felhatalmazta továbbá a végrehajtó bizottságot, hogy — a jelenlegi átmeneti korszakban lehetséges megoldásként — döntson arról, térítés ellenében igényeljen-e a tanács heti egy újságoldalt a Délmagyarországban — a lakosságot érdeklő tanács információt rendszeres közlésére.

Halász Miklós és Ruzicska László váltak főszereplőkké a tömegkommunikációval foglalkozó tájékoztató kapcsán. Előbbi a Szeged című lap költségét, a rentabilitás kérdését firtatta, és attól óvta a tanácsot, hogy „kiebrudalt újságírók szociális segélyezőhelyévé váljon orgánuma”. Hosszú percek szentelt a tanácsülés Ruzicska Lászlónak, aki a Délmagyarország önkényellen tiltakozott. Doktor

Dr.

Halász Miklós és Ruzicska László váltak főszereplőkké a tömegkommunikációval foglalkozó tájékoztató kapcsán. Előbbi a Szeged című lap költségét, a rentabilitás kérdését firtatta, és attól óvta a tanácsot, hogy „kiebrudalt újságírók szociális segélyezőhelyévé váljon orgánuma”. Hosszú percek szentelt a tanácsülés Ruzicska Lászlónak, aki a Délmagyarország önkényellen tiltakozott. Doktor

retőjének néhány rendezetlen ügyét, pedig ezekről „suttog a város”. Ezzel több összefüggést mutatott az igazgatási osztály által elvégzett vizsgálat tegnap ismertetett eredménye (válasz Ruzicska László korábbi interpellációjára). Ebben számos szabálysértésről esik

Ruzicska sérelme: lapunk senkinek a neve előtt nem használja a dr.-t. A doktor úr tiltakozása tavalyi keltezésű ugyan, de csak tegnap sikerült módját ejtenie, hogy fölolvassa, és kommentálja a Délmagyarországi főszerkesztőjének szintúgy régebbi keltezésű levelét, amelyben magyarázatot ad erre a gyakorlatra. Úgyhogy, a városatyák a legreálisabb tájékoztatásban részesülhettek — doktorság-ügyben.

szó, amelyeket az 1986–87. évi lakásépítési támogatásokkal kapcsolatban a lakáshivatalban követtek el. Az ügy bonyolultságára tekintettel, úgy döntött a testület, hogy következő ülésén ez a téma szerepeljen a napirend elén.

S. R.

Rádiótelex

MAGYAR ENSZ-KATONÁK

Ünnepélyes külsőségek között búcsúztatták el csütörtökön a Magyar Néphadsereg Művelődési Házában azt a 12 magyar katonatisztből álló egységet, amely a világszervezet felkérésére — 23 másik ország katonái mellett — hazánkat képviseli az iraki-iráni tűzszüneti egyezmény betartását megfigyelő ENSZ katonai csoportban. A 12 katonát a tíz hónappal ezelőtt kiutazott bajtársait váltja fel.

A LEGNAGYOBB KEDVEZMÉNY

Az amerikai kormány és a törvényhozás egyetértésével jól halad a Magyarországnak nyújtandó kereskedelmi-gazdasági könnyítések ügye. A legnagyobb kereskedelmi kedvezmény megadásában illetékes kereskedelmi albizottság szerdai ülése rövid és javarészt formális volt: Sam Gibbons demokrata képviselő, a testület elnöke és republikánus társai egyetértettek abban, hogy a magyar fejlődés szempontjából indokolt, az amerikai kereskedelmi érdekek oldaláról nézve kívánatos a legnagyobb kedvezmény eddigi rendszerének módosítása.

GORBACSOV SAJTÓÉRTEKEZLETE

Gorbacsov a 600 újságíró előtt majdnem félórás késsel kezdődött sajtóértekezletén jelezte, hogy a biztonsági kérdések is fontos helyet foglaltak el a bonni tárgyalásokon. A Szovjetunió a katonai szembenállás veszélyes szintjének felszámolására, a bizalom erősítésére, a támadás lehetőségét kizáró csapatcsökkentésre, valamint az atom- és vegyi fegyverek megsemmisítésére törekszik. Ez határozza meg a NATO legutóbbi javaslatának szovjet értékelését is — jelentette ki.

A DEPORTÁLTAK EMLÉKE

A három balti állam, Litvánia, Lettország és Észtország lakossága szerdán koncerteken, nagygyűléseken és egyházi szertartásokon emlékezett meg a sztálini deportáltak évfordulójáról.

BELGA TÚSZ JO NAPJA

Tizenhárom havi fogság után csütörtökön délelőtt Szidonban elrablói szabadon engedték Jan Cools belga orvost. Az emberrablást a magát az Igazság Katonáinak nevező csoport vállalta magára.

„A Tienanmen térről jöttem”

(Folytatás az 1. oldalról.)

nevét a régi fényébe. Ebben az is kifejeződött, hogy a kollektív vezetés visszaállítását kívánják elérni, szemben a mostani egyeduralommal.

— Eppen ezt akartam kérdezni: a diákság hogyan éli meg azt, hogy a pártnak van ugyan Csao Ce Jang személyében főtthkára, de az igazi hatalmat a 85 esztendő, tisztségeiről korábban lemondott Teng Hsziao Ping gyakorolja?

— A diákság ezt a kettőseget vonta kétségbe. Céljaik között a kollektív vezetés, a sajtószabadság és az általános emberi szabadságjogok biztosítása állt. Vélg hangszúlyozva, hogy céljaikat békés, tárgyalásos úton kívánják elérni, a szocializmus talaján.

— Láthattunk a tévében egy urat, aki fiaimnak és leányaimnak nevezte a tárgyalóasztalnál a diákság képviselőit. Ki volt ő?

— Ezt még a helybeliek sem tudták. Egy sokadrangú pártmunkás, aki csak olajat öntött a tűzre ezzel az atyáskodó hanggal. Tárgyalat még a kormány szóvivője is az egyetemistákkal, de ezt is keveselték, mivel itt a pártvezetés demokratikus átalakításáról szerettek volna beszélni.

— Peking polgárai hogyan viszonyultak a lázadókhoz?

— A viszony abban nyilvánult meg, hogy amikor — egyelőre fegyvertelenül — bevonult a hadsereg, akkor a felvonuló fiatalok és a katonák közé előkordont húztak. A gyárakban pedig sztrájk tört ki, csatlakozva a követelésekhez.

— A téren mikor járt?

— Többször is, mivel tíz napig — Gorbacsov látogatása körül — a magyar televíziósoknak, Hardy Mihálynak és Csák Istvánnak voltam a segítségére, én voltam a tolmács, de a képmagnót is cipeltem.

— Mint tévévezetőnek, az a benyomásom, hogy Hardy kiválóan dolgozik. Önnek milyenek voltak a személyes benyomásai?

— A magyar stáb mindkét tagja jókedélyű, nagyon szorgalmas, barátságos ember.

— És mit láttak a téren?

— A téren azt, hogy a diákok kitartóak. Segítette őket az, hogy nagyon szer-

vezetten készítették föl a térre bemenő csoportokat, a kijövőket pedig meleg étellel és itallal fogadták.

— Érezhető volt a tragédia közele?

— Azon a szombaton többször közléstették, hogy löpárcsot adtak ki a katonáknak. Óriási feszültség volt a levegőben. Mi, külföldi diákok, az egyetem területén töltöttük az éjszákát, ott beszélgettünk, és egyszer csak meghallottuk a géppuskák ropogását.

— Mikor?

— Hajnali egy körül. Négy óra felé érkeztek az első menekülők a térről. Zokogó, kétségbeesett idegroncsok.

— Mit mondtak?

— Hogy közéjük hajtottak a tankok, felszólítás nélkül löttek a katonák.

— És azután az egyetem mi történt?

— Sorra jöttek az örngőgő diaktársaink, és sorolták az áldozatok nevét. En két csoporttársam nevét halottam.

— A katonai beavatkozás után hazarendelték a külföldi diákokat, így a magyarokat is. Most mi lesz?

— Ezt én is szeretném tudni. Nem véletlenül számítottam három évet Kínára, az ország megismerésére. Visz- az akarok menni, ősz- től folytatni a tanulmányaim.

Ezért éppen Wolf Csabától nem lenne célszerű arról érdeklődni: hogyan minősíti önmagában az eseményeket. Ő szemtanú volt, mi meghallgattuk.

A kommentár az olvasó dolga. Kinyitjuk a lapokat és látjuk, hogyan fogynak és tűnnek el a betűk között az áldozatok. Tegnap már azt kürtölték világá a pekingi öregurak, hogy a Mennyei Béke Terén nem halt meg senki a hadsereg bevonulásakor.

Ez a történet rólunk is szól, holott az eseményeket, a történelmet az Országos Népi Gyűlés épületében, Kína fővárosában írják. Írják át. Velünk is visszaél ez a történelem.

Dlusztus Imre

*

Egy sanghaji bíróság, a kínai diákmegmozdulások leverése után először, halálra ítélt három tüntetőt — jelentette a sanghaji rádió. A helyi zavargások három résztvevője ellen gyűjtogatás és a biztonsági erők tagjainak bántalmazása volt a vád. (MTI)

„Legyen végre béke...”

Kürthy Tamás, az aacheni egyetem pedagógiai professzora kedden előadást tartott a szegedi akadémiai bizottságon. „A gyermek családi pozíciója — e pozíció hatása a gyermek lelki világára” címmel. Utána megkérte vendéglátóját, Balogh Tibor egyetemi docenst: intézné el, hogy látogatóként bemehessen a Csillagbörtönbe.

— Professzor úr! Mikor járt először Szegeden?

— 1950. március végén. Vonattal érkeztem, az állomástól a börtönig gyalog tettük meg az utat. Láncra fűzve. Emlékszem, egy kerékpáros nő közénk hajtott. Az örök elkezdtek viccelődni vele: „Mi az, talán tetszenek magának?” „Nagyon?” — mondta a nő. Hát mi, mi nem tetszünk?” „Maguk le vannak csinálva!” Ezt válaszolta nekik.

— Miért került börtönbe?

— Ez nagyon hosszú történet, nem is tudom, hol kezdem.

— Engedje meg, hogy kérdezzek. Kicsoda ön, Kürthy Tamás?

— Münchenben születtem. A szüleim a kommunizmus idején menekültek ki, apám földirtó volt a Felvidéken. Töbgyökeres magyar családból származott, de cseh állampolgár volt. 1941-ig éltem és nevelkedtem Németországban, Angliában. Műgyógyászra jártam, a laborban politizáltunk. Minden politikai irányzatot helytelení-

tek, amely a gyűlöletre épít — legyen az faji, vagy osztálygyűlölet. A Gestapo felfigyelt rám. Miután egyszer be is vittek, többek tanácsára eljöttem, Pesten, a Magyar Királyi József Nádor Gazdasági és Műszaki Egyetemen folytattam a tanulmányaimat. A nézeteimből itt sem csináltak titkot. A német megszállás után kapcsolatba kerültem egy ellenálló csoporttal — amelyik Stollár Béla halála miatt lett aztán híres.

— Mit csináltak?

— Ne fegyveres ellenállásra gondoljon, nem vagyok én és... Bár akkoriban zsidókat bűntudni sem volt veszélytelen, a számonkérő széken gyorsan készültek az ítéletek. A Bajcsy-Zsilinszky úton, egy romos ház tetőtere alatt rendezkedtünk be, a zsidókat egyenruhába bújtattuk, papírunk volt, hogy ez egy kisegítő karhatalmi alakulat. De valahogy rájűrt az igazság; nem voltam ott, amikor rájuk törtek a nyilasok. 23-an meghaltak... Aztán vége lett a háborúnak, befejeztem az egyetemem, és szerződést kötöttem egy törökországi vegyi gyárral, ahol ópiumot dolgoztak fel. Ha sikerül kijutnom ma már talán háremem lenne... De le tartóztattak.

— Miért — és mikor?

— 1947. október 8-án, egy repülőgépen, amivel Szombathelyre igyekeztem, hogy elkész- nek egy nöismerősműtől, mielőtt kimegyek Tö-

rökországba. Talán azt hitték, illegálisan akarok kimenni Nyugatra.

— Nem mondhatja komolyan, hogy ezért tartóztatták le?

— A Feyer-ügy miatt.

— A szociáldemokrata párt volt vezetője, Peyer Károly...

— Hát igen, csak volt vezetője, mert '44. március 19-én őt is Dachauba vitték. De visszajött, viszont itthon a Szakasits-féle párttal már nem értett egyet: nem akart a kommunis- ták testvérpártjában dolgozni. Saját pártot még- sem tudott alakítani, feltételezésem szerint azért, mert előrehozták egy hónappal a '47-es választásokat — nem maradt elég ideje.

— Mi köze volt önnek Peyer Károlyhoz?

— Nem sok. Egyszer megkeresett Piski Schmidt Frigyes, hogy segítsék fordítsak Peyer és a Szövetséges Ellenőrző Bizottság képviselői közötti tárgyalásokon. Előttöm ennek a Piski Schmidtnek a nagynénje, Piski Zoltánné tolmácsolt, amikor én közvetítettem, már szinte befejeződtek ezek a tárgyalások. Viszont nyugati újságíróknak fordítottam információkat bel- politikai eseményekről, és az akkor még a rendőrség részeként működő államvédelmi osztályon szerzett információkat. Gábor Róbert hozta a híreket, aki az osztályon tisztként dolgozott.

— Miféle információk voltak ezek?

— Államtitkok nem, azt gondolhatja. Nem is ez volt a vád, hanem az, hogy Peyer és környezete, felszólítottuk az amerikaiakat, segítsenek megdönteni a rendszert. Fegyverezték föl a Nyugaton élő nyilasokat, csendőroket, meg itthon a parasztságot. Képzelték, ha Peyer — akinek egyébként semmiféle kapcsolata nem